

LYS

Laakson
yhteissairaalan
ALLIANSSI

LYS-allianssin eettinen ohjeisto

Sisällys

8.10.2024

Esipuhe	1
Laakson yhteissairaala -hanke	2
Hankkeen arvot ja tavoitteet	4
Vastuullisuus	4
Ympäristövastuu	5
Sosiaalinen vastuu	5
Monimuotoinen ja hyväksyvä hankekuulttuuri	5
Vastuullinen työmaa	6
Turvallinen toteutus	6
Taloudellinen vastuu ja hyvä hallintotapa	7
Harmaan talouden torjunta	7
Eturistiriidat	7
Yrityslahjat, edustaminen ja vieraanvaraisuus	7
Eettisen ohjeistuksen noudattaminen ja ilmoittaminen	9

Esipuhe

Laakson yhteissairaala -hanke on vastuullinen projekti, jonka haluamme toteuttaa oikein.

Laakson yhteissairaala on Helsingin kaupungille ja HUSille ainutlaatuinen projekti, joka uudistaa vuosikymmenen aikana koko sairaala-alueen. Suuri ja merkittävä sairaalahanke on tärkeää myös toteuttaa oikein.

Laakson yhteissairaalan allianssissa työskentelee lukuisia yrityksiä. Hankkeen yhteinen eettinen ohjeisto, Code of Conduct, täydentää eri osapuolten omia ohjeistuksia ja ottaa huomioon hankkeen erityispiirteet, arvot ja tavoitteet. Allianssisopimuksen allekirjoittaneet toimijat ovat sitoutuneet yhteisiin periaatteisiin jo hyvin varhaisessa vaiheessa hanketta.

Eettisessä ohjeistossamme kuvataan hankkeen vastuullisuustoimet liittyen ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen sekä taloudelliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan. Olemme nostaneet esiin paitsi rakennushankkeelle olennaisia näkökulmia, kuten turvallisuuden ja harmaan talouden torjunnan, myös esimerkiksi monimuotoisen ja hyväksyvän hankekulttuurin.

Vastuullinen ja eettinen toiminta on yksi hankkeen avaintulosalueista eli osa-alue, jossa suoriutumista erityisesti arvostetaan ja jolle asetettuja tavoitteita seurataan, mitataan ja raportoidaan läpi hankkeen.

Esimerkkeinä ympäristötavoitteista voidaan mainita uudisrakennusten suunnittelu nykyisiä määräyksiä energiatehokkaammiksi (E-luku vähintään -10 % määräystasosta) sekä tuotteiden ympäristöseloste (Environmental Product Declaration) yhtenä hankintakriteerinä. Viimeksi mainitun käyttöön otossa olemme ensimmäisiä rakennusalan toimijoita.

Missiomme on rakentaa potilaille, asiakkaille ja työntekijöille sekä tutkimus- ja opetuskäyttöön parasta mahdollista tulevaisuuden sairaalaa. Yhteinen eettinen ohjeisto on yksi tärkeä työkalu tavoitteen saavuttamiseksi.

Marko Virtanen

toimitusjohtaja

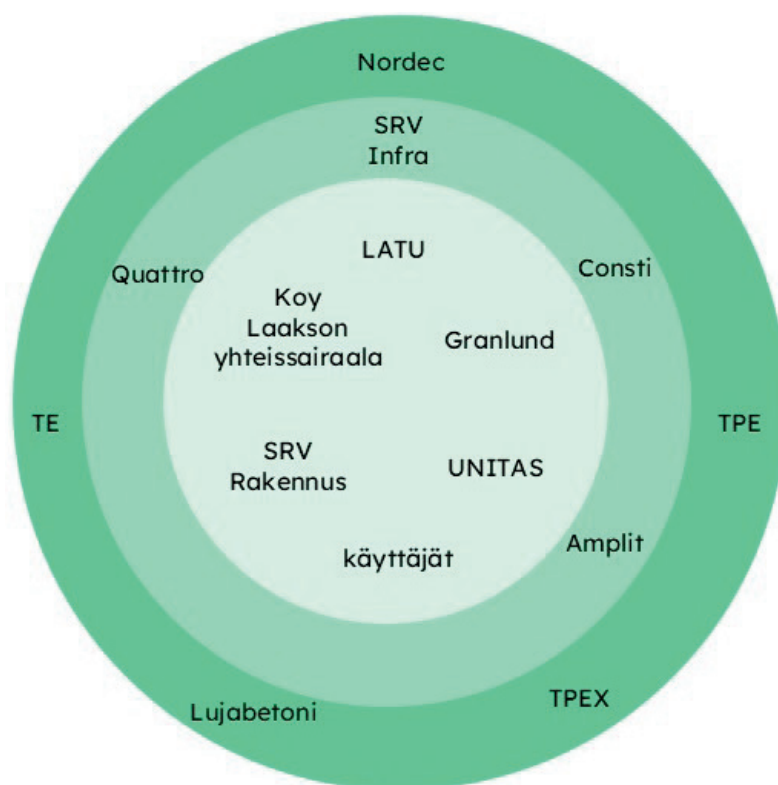
Kiinteistöosaakeyhtiö Laakson yhteissairaala

Ossi Inkilä

Laakson yhteissairaalan allianssin projektipäällikkö

Laakson yhteissairaala -hanke

Laakson yhteissairaala -hanke (LYS) on allianssihanke, jossa on useita eri osapuolia. Laakson yhteissairaalan omistavat puoliksi Helsingin kaupunki ja HUS, jotka ovat perustaneet Kiinteistösaakeyhtiö Laakson yhteissairaalan, joka toimii rakennushankkeessa tilaajana. Sairaala-alueen rakentaa Laakson yhteissairaalan allianssi.

Kukin allianssin osapuoli on allianssisopimuksessa sitoutunut allianssitoiminnan perusperiaatteisiin sekä toimimaan allianssisopimuksessa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti:

- Keskustelemme avoimesti ja rehellisesti.
- Kuuntelemme toisiamme tarkkaan ja kunnioitamme toistemme mielipiteitä.
- Kannustamme kaikkia ajattelemaan vapaasti ja innovatiivisesti ilman pelkoa epäonnistumisesta tai moitteista.
- Sanomme, mitä tarkoitamme, ja tarkoitamme, mitä sanomme.
- Annamme tunnustusta onnistumisistamme.
- Haastamme itsemme enemmän kuin syytelemme toisiamme.
- Otamme vastuun teoistamme ja niiden vaikutuksista.

- Sitoudumme haastaviin tavoitteisiin tietämättä välttämättä, kuinka niihin päästään.
- Toteutamme kaikki allianssin johtoryhmän päätökset.
- Kerromme omalle henkilöstöllemme ja tärkeimmille alihankkijoillemme allianssin peruseriaatteet ja kaupallisen mallin perusteet sekä sitoutamme heidät kannustimilla, jotta he toimivat hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaisesti.
- Teemme kaikki päätökset ”hankkeen parhaaksi” -periaatteella, emmekä tee päätöksiä tai pyri myötävaikuttamaan sellaiseen päätöksentekoon, joilla tietoisesti loukkaamme tiedossamme olevia toisten osapuolten oikeutettuja etuja ja odotuksia.
- Jokaisella on roolinsa mukaiset oikeudet ja vastuut.
- Emme syyttele toisiamme.
- Mahdollisissa erimielisyyttä aiheuttavissa tilanteissa teemme päätökset ilman viivytyksiä, emmekä painosta toisia osapuolia esimerkiksi uhkaamalla sopimuksen päättämisellä.

Hankkeen arvot ja tavoitteet

Laakson yhteissairaala -hankkeelle on määritelty yhteiset arvot ja tavoitteet, jotka ovat sen eettisten toimintatapojen perusta. Hankkeen missiona on rakentaa potilaille, asiakkaille ja työntekijöille sekä tutkimus- ja opetuskäyttöön parasta mahdollista tulevaisuuden sairaalaa.

Vastuullisuus

Vastuullinen toiminta tarkoittaa sitä, että ympäristönäkökohdat, sosiaalinen vastuu ja hyvä hallintotapa, sisältäen taloudellisen vastuun, huomioidaan kaikissa hankevaiheissa suunnittelusta rakentamiseen ja rakennusten ylläpitoon.

Vastuullinen ja eettinen toiminta on yksi hankkeen avaintulosalue eli osa-alue, jossa suoriutumista erityisesti arvostetaan ja jolle asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan ja raportoidaan läpi hankkeen.

Ympäristövastuu

Ympäristövastuullinen toiminta on osa Laakson yhteissairaala -hankkeen arvopohjaa. Ympäristövastuu kattaa hankkeen velvollisuudet ympäristön suojelemisessa ja säilyttämisessä, ja ympäristön kunnioittaminen tarkoittaa elinkaaritavoitteiden ja energiatehokkuuteen tähtäävän toiminnan lisäksi myös Laakson alueen kaupunki- ja kulttuuriympäristön kunnioittamista.

Uudelle sairaala-alueelle on asetettu tavoitteeksi, että rakentamisen sekä valmiin rakennuksen ja sen ylläpidon tulee olla resurssiviisasta, energiatehokasta, elinkaareltaan kestävä ja luontoarvot huomioiva. Ympäristönäkökulmien huomioimiseksi hankkeelle on laadittu kattavat suunnittelua ja toteutusta ohjaavat elinkaaritavoitteet. Tavoitteissa on kiinnitetty huomiota muun muassa energiatehokkuuteen ja -ratkaisuihin, hiilijalanjäljen arvioimiseen, kiertotalouteen, kestävään liikkumiseen sekä rakennusten elinkaareen ja käytön huomioimiseen. Esimerkiksi tuotteiden ympäristöseloste (Environmental Product Declaration) on asetettu yhdeksi hankintakriteeriksi. Lisäksi hankkeen energiakonsepti on huomattavan kunnianhimoinen verrokkikohteisiin nähden.

Hankkeen työmaa toteutetaan noudattaen Helsingin kaupungin Päästötön työmaa -toimintamallia. Myös rakennushankkeen EU-taksonomian mukaisuutta arvioidaan ja hanke pyrkii täyttämään sille asetetut taksonomiakriteerit.

Sosiaalinen vastuu

Sosiaalisella vastuullisuudella tarkoitetaan kaikkia niitä vaikutuksia, joita hankkeen toiminnalla on eri ihmisryhmille ja yhteisöille. Tällaisia sidosryhmiä ovat muun muassa oma henkilöstö, asiakkaat, paikalliset asukkaat ja alihankkijat.

Pyrimme arvojemme mukaisesti kasvamaan niin yksilöinä kuin yhteisönäkin, luomaan sallivan ja turvallisen ilmapiirin sekä tarjoamaan henkilöstölle mahdollisuuksia kehittää itseään paitsi arjessa tapahtuvan johtamisen ja esihenkilötyön kautta, myös erilaisten sisäisten koulutusten (ns. LYS-valmennukset) kautta.

Monimuotoinen ja hyväksyvä hankekulttuuri

Monimuotoisuus tarkoittaa kaikkea sitä, mikä tekee meistä ainutlaatuisia yksilöinä. Monimuotoisuuteen kuuluvat muun muassa ikä, sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen, etninen tausta, eri ikäluokat, uskonto ja elämäntapomus, kielellinen tausta, koulutus ja siviilisäätty.

Hyväksyvässä hankekulttuurissa monimuotoisen ryhmän idearikkautta, yksilöllisiä näkökulmia ja mielipiteitä arvostetaan ja niiden esille tuomiseen rohkaistaan. Ideoiden esilletuomista varten hankkeella on käytössä Ideat ja Innovaatio -lomake, jonka kautta kuka tahansa hankkeella työskentelevä voi jättää oman kehitysehdotuksensa eteenpäin vietäviksi. Kaikki lomakkeen kautta jätetyt ideat käsitellään ja ideoiden jättäneiden kesken arvotaan kuukausittain pieniä palkintoja.

Pyrimme rakentamaan hankekulttuuria myös osaltaan henkilöstölle suunnatuilla LYS-valmennuksilla. Valmennukset, kuten LYS Kulttuuri ja Allianssi- ja lean-perusvalmennus, pyrkivät sitouttamaan, motivoimaan ja innostamaan henkilöstöä jatkuvaan parantamiseen ja itsensä kehittämiseen.

Syrjintä tai häirintä ei ole hyväksyttävää missään olosuhteissa. Laakson yhteissairaala -hanke on sitoutunut kunnioittamaan kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan ja edistämään niiden toteutumista. Emme hyväksy ihmisoikeuksien loukkauksia missään muodossa. Pyrimme edistämään alihankkijoidemme ja muiden yhteistyökumppaneidemme sitoutumista ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Allianssissa on nollatoleranssi häirinnälle ja syrjinnälle.

Vastuullinen työmaa

Aliurakoitsijoiden työnjohtajille ja asennusryhmien vetäjille annetaan allianssin toimitusjärjestelmän keskeisiin osiin koulutus ja avataan pääsy urakkasuorituksen kannalta tarpeelliseen osaan allianssin intranetistä ja suunnitelmista. Hankkeen toteutustavaksi valitusta tahtituotannosta pidetään kaikkien tahtiin osallistuvien urakoitsijoiden kanssa kehitysvaihe, missä urakoitsijat pääsevät osallistumaan oman urakkansa toteutuksen työmaa- ja aikataulusuunnitteluun.

Jokainen Laakson yhteissairaala -hankkeen työmaalla työskentelevä käy läpi työmaaperehdytyksen, joka sisältää päätoteuttajan eli SRV:n yleisperehdytyksen ja hankkeen oman työmaa- ja työvaihekohtaisen perehdytyksen. SRV:n yleisperehdytyksessä käydään läpi paitsi työvaate- ja turvavarustevaatimukset, myös muun muassa nollatoleranssi häirinnälle ja syrjinnälle.

Työmaalla työskentelyn edellytyksenä on perehdytyksen hyväksytyt suorittaminen sekä urakkasopimuksissa määritetyt yrityksen ja työntekijän asiakirjat.

Turvallinen toteutus

Yksi Laakson yhteissairaala -hankkeen tavoitteista on taata turvalliset, sujuvat ja häiriöttömät toimintamallit ja vuorovaikutus. Hankkeella on turvallisuusstrategia, jossa linjataan hankkeen turvallisuustavoitteet, työkalut niiden saavuttamiseksi sekä puuttumiskäytännöt ja muut vaatimukset, jotta tavoitteisiin päästään. Lisäksi hankkeen urakkaohjelman turvallisuusliite täsmentää ja osin tiukentaa päätoteuttaja SRV:n vakiourakkaohjelman turvallisuusvaatimuksia.

Työntekijöitä kannustetaan tekemään aktiivisesti turvallisuushavaintoja kaikista työmaalla havaituista poikkeamista hankkeen käytössä olevaan HSEQ (Health, Safety, Environment, Quality) -järjestelmään SRV Turvaan. Työmailla toimivat urakoitsijat vastaavat siitä, että kaikki omat ja alihankkijoiden työntekijät ilmoittavat tilaajalle tai korjaavat havaitsevansa työturvallisuuspuutteet ja tekevät niistä havainnon. Kaikki havaitut erityisvaaralliset poikkeamat, kuten riskinotto ja puutteellinen putoamissuojaus, tulee korjata tai ilmoittaa välittömästi.

Työntekijät ja työnjohtajat tekevät uusista työvaiheista myös viime hetken riskien arvioinnin tehtävästä työstä, jossa käydään läpi kyseiseen työhön liittyvät aloitusedellytykset (paikka kunnossa, työn riskit, koneiden ja laitteiden kunto).

Taloudellinen vastuu ja hyvä hallintotapa

Taloudellinen vastuu ja hyvä hallintotapa luovat perustaa muille vastuullisuuden osaluokille ja on myös tärkeä osa allianssin arvopohjaa. Tämä näkyy läpinäkyvyytenä allianssin sisällä osapuolten toimiessa hankkeen parhaaksi ja avoimin kirjoin -periaatteen mukaisesti.

Harmaan talouden torjunta

Laakson yhteissairaala -hankkeen päätoteuttaja SRV on sitoutunut edistämään harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa ja kehittää jatkuvasti toimintatapoja ja uusia työvälineitä koko toimintaketjun hallittavuuden, läpinäkyvyyden, laillisuuden ja työmaiden turvallisuuden varmistamiseksi. Harmaan talouden torjuntatyö perustuu SRV:n pitkäjänteiseen viranomaisyhteistyöhön ja yrityksen vahvaan panostukseen omien prosessiensa kehittämiseksi.

SRV on kehittänyt harmaan talouden torjuntaan IT-järjestelmän, jonka avulla on helppo varmistaa, että työtehtäviä suorittaa SRV:n hyväksymä urakoitsija ja että mahdolliset tilaajavastuudokumenttien väärennökset havaitaan. Tämä järjestelmä on käytössä myös Laakson yhteissairaala -hankkeessa. Hankkeelle on otettu käyttöön myös urakkaketjujen hallintaa parantava sähköinen hyväksymismenettely.

Eturistiriidat

Allianssiosapuolet ovat sitoutuneet toimimaan hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaisesti ja näin varmistamaan allianssin osapuolten kannalta paras lopputulos hankkeelle.

Hankkeella työskentelevät eivät saa käyttää henkilökohtaisesti – työssään tai sen ulkopuolella – hyväkseen allianssin sisäisiä tietoja, asemaansa tai niiden kautta avautuvia tilaisuuksia tai avustaa muita näiden tietojen tai aseman hyväksikäytössä. Mahdollisista eturistiriidoista ja sidonnaisuuksista tulee ilmoittaa hankkeelle ja mahdollisesti pidättäytyä päätöksentekoprosessista ristiriitaisuuksien osalta.

Laakson yhteissairaala -hankkeessa toimitaan avoimesti noudattaen kilpailuoikeudellisia periaatteita. Hanke järjestää henkilöstölleen myös koulutuksia kilpailuoikeudellisista pelisääntöihin liittyen.

Yrityslahjat, edustaminen ja vieraanvaraisuus

Korruptionvastaisuus on ehdoton edellytys hankkeen toiminnassa. Kaikilta hankkeessa työskenteleviltä, alihankkijoilta ja muilta yhteistyökumppaneilta edellytetään nollatoleranssia korruption suhteen.

Lisäksi kukaan hankkeen työntekijöistä ei saa suoraan tai epäsuorasti missään tilanteessa ottaa vastaan tai antaa lahjusta. Lahjuksena voidaan pitää mitä tahansa lahjaa tai etuutta, jonka tarkoituksena on vaikuttaa lahjansaajan toimintaan.

Lahjaa tai vieraanvaraisuutta ei saa myöskään lähtökohtaisesti tarjota hankkeen puolesta. Henkilöä voidaan muistaa esimerkiksi merkkipäivän tai juhlapyhän johdosta, mutta lahjan tulee olla kohtuullinen enimmäismäärältään 50 euron arvoinen.

Vieraanvaraisuuden tarjoamisessa ja vastaanottamisessa on noudatettava kohtuullisuutta ja sen tulee liittyä työtehtäviin. Ohjeesta poikkeavista lahjoista tai etuuksista on kieltäydyttävä.

Laakson yhteissairaala -hanke on tehnyt yhteiset linjaukset allianssin järjestämien tilaisuuksien järjestelyistä ja tarjoiluista. Tilaisuuksissa suositetaan muun muassa sesongin mukaista ravinteikasta kasvisruokaa ja/tai vastuullisesti pyydettyä lähikalaa sekä Reilun kaupan tuotteita.

Eettisen ohjeistuksen noudattaminen ja ilmoittaminen

Eettisten toimintaohjeiden vastaisesta toiminnasta tai sen epäilystä tulee ilmoittaa viipymättä. Näin Laakson yhteissairaala -hanke voi puuttua ongelmiin ennen kuin ne ehtivät vaikuttaa haitallisesti sen talouteen tai maineeseen.

Laakson yhteissairaala -hankkeesta voi antaa palautetta monia reittejä:

- Laaksonyhteissairaala.fi-sivustolla olevan kaikille avoimen palautelomakkeen kautta. Palautteen antaminen vaatii nimen ja sähköpostiosoitteen.
- Palautetta voi lähettää myös sähköpostitse osoitteeseen info@laaksonyhteissairaala.fi.
- SRV Turva -raportointijärjestelmän lomakkeilla voi jättää palautetta esimerkiksi työmaan turvallisuudesta, mukaan lukien psykologinen turvallisuus. Palautetta voivat jättää niin työntekijät kuin ulkopuolisetkin henkilöt, myös anonymisti.
- Allianssin osapuolilla on käytössä omia eettisiä kanavia (ns. whistleblowing), joiden kautta työntekijät ja muut sidosryhmät voivat ilmoittaa mahdollisista arvojen ja periaatteiden vastaisista tilanteista ja tapauksista. Kaikki eettisiin kanaviin tulleet ilmoitukset käsitellään ensin puolueettoman ulkopuolisen tahon toimesta ja ohjataan heidän toimesta jatkokäsittelyyn. Ilmoittajan henkilöllisyyttä käsitellään luottamuksellisesti kunnioittaen henkilön valitsemaa anonymiteettitasoa.
- Hankkeen sisäisellä Syke-palautekyselyllä voi antaa palautetta ja esittää kehitysehdotuksia nimellä tai anonymisti. Kysely on aina auki, joten palautetta voi jättää koska vain. Sykkeen pohjana on Celkee Insight® -muutosmittari.

Kaikki vilpittömässä mielessä esitetyt väitteet eettisten toimintaohjeiden oletetusta rikkomisesta tutkitaan puolueettomasti. Hanke vastaa siitä, että työntekijöille tai liikekumppaneille ei aiheudu ilmiannon johdosta epäsuotuisia töhön liittyviä seuraamuksia.

Eettisten toimintaohjeiden vastaisiin tekoihin puututaan välittömästi ja seurauksena voi olla huomautus, varoitus tai viime kädessä työsuhteen irtisanominen teon vakavuudesta riippuen.

Laakson yhteissairaala -hanke on vastuullinen projekti, jonka haluamme toteuttaa oikein. Työyhteisönä luomme sallivan ja turvallisen ilmapiirin. Otamme kaikki tasavertaisesti mukaan yhteisöön ja kannamme vastuuta toinen toisistamme. Missiomme on rakentaa potilaille, asiakkaille ja työntekijöille sekä tutkimus- ja opetuskäyttöön parasta mahdollista tulevaisuuden sairaalaa. Yhteinen eettinen ohjeisto on yksi tärkeä työkalu tavoitteen saavuttamiseksi.